

Az amerikai hadsereg gyalogezredének és zászlóaljának védelmi harca

(Orosz Katonai Szemle 1946. évi 22. sz. megjelent Nikolajev őrnagy cikke nyomán.)

A háborús tapasztalatok kiértékelése még valamennyi nagyhatalomnál folyamatban van, így a Vörös Hadsereg állományába tartozó Nikolajev I. őrnagy is még ki nem forrott általános következtetéseket ismertet az amerikaiak gyalogezredének és gyalogzászlóaljának védelmi harcáról.

I.

Általános tudnivalók:

Az amerikaiak szerint a védelem csak ideiglenes jellegű lehet, hogy az időt biztosítani lehessen a támadás megszervezésére. *Tehát a védelem legfőbb célja az időnyerés, azonkívül az arcvonal bizonyos részein erőkel való takarékoskodás, hogy más helyen fölényt szerezve, a támadás eredménnyel járjon.*

A védelem a feladat, erő, eszköz és terep szerint megerősített állásban, vagy mozgó jellegűen hajtható végre.

A védelemnek legyen mélysége. A védőállás lehetőleg harcászatiilag fontos terephez igazodjék és olyan legyen, hogy az a gyalogság és tűzerőszeg tűzszközeinek alkalmazását a legjobban biztosítsa, tegye lehetővé a figyelőrendszer megszervezését, kényszerítse az ellenséget arcvonal való támadásra, különösen harckocsik ellen természetes akadályokkal rendelkezzenek.

A védelem alapját a támpontszerűen berendezett védelmi körzetek alkotják, melyek szélességben, mélységben különbözök, ahol azonban harcászati egységek nem bonthatók meg.

A védőállás szélessége hadosztálynál 5.400—9.000 méter, mélysége kb. 2—6.000 méter.

II.

A gyalogság feladata és a védelem megszervezése:

a) A gyalogság feladata az elfoglalt védőállás szilárd tartása és az esetleg betört ellenség megsemmisítése.

Az ezred és zászlóalj a hadosztályparancsnok parancsa nélkül nem vonulhat vissza.

A gyalogezrednek rendszerint a ho. kötelékben — kivételes esetben önállóan — védelmi sáv van kiutalva, míg a zászlóalj ezreden belül védelmi körzetet kap. Természetesen ennek szélessége az erőviszonyokon kívül a tereptől függ. Támpontul szolgálhat, hogy a gyalogezred átlag 1.400—2.700 méter széles, 900—1.800 méter mélységű, a zászlóalj 700—1.300 méter széles és 600—1.100 méter mélységű védőkörletet foglalhat el. Kedvezően megszervezett tűzrendszer és védelemre kiváló terep esetén a szélesség ezrednél 4.500 m-ig, a zászlóaljnál 3.000 m-ig növelhető.

A tűzrendszernek a sávhatároknál nem szabad megszakadni, hanem a tűzgépeknek sávhatáron túl a szomszéd elé is kell hatni.

b) Az ezredparancsnok védelmi feladatát a hadosztályparancsnok-

tól kapja. A kapott parancs értelmében az ezredparancsnok előzetesen térképen, majd terepen alkotja meg védelmi tervét. Ezután szemrevételezi a kiutalt védőkörletét.

Az ezredparancsnok ennek alapján állapítsa meg terepen a főellenállási vonalat, az ellenséges gyalogság és harcokocsik valószínű előnyomulási útvonalait és gyülekezési helyeit, az egyes védőkörleteket, a zászlóalj sávhatárokat, a zászlóalj feladatát, a felváltásokat, a tüzéség és nehézségek feladatát, a páncélelhárítás megszervezését, az ezredtartalék elhelyezési körletét, az ellentámadás valószínű irányát, az ellátás menetét, a figyelők és harcállapot helyét.

Ezután alárendelt parancsnokaival ismertesse védelmi tervét, akik ennek alapján részletszemrevételezéseiket tegyék meg.

Az ezredparancsnok a szemrevételezéshez esetleg külön szemrevételező osztagot szervezhet, melynek tagjai az ezredtávbeszélő tiszt, a páncélelhárító század parancsnoka, az ezred lövegeinek ütegparancsnoka és a támogató tüzéségnek szemrevételezéshez kiküldött beosztottjai legyenek. A szemrevételező osztaghoz beosztandók gyorsírók, rajzoló és egyéb személyzet.

A szemrevételező osztagot a munka folyamán rendszerint kisebb mozgórajok biztosítják.

III.

Az ezred és zászlóalj elhelyezése a védőállásban:

A gyalogezred védőállásban nagyjából két vonalban helyezkedik el. Az elsőben rendszerint két zászlóalj, a másodikban egy zászlóalj, valamint a „védőállás megerősítési osztagai“ kerülnek. Az első vonalban levő küzdőket az amerikaiak „bilincselő“ csoportnak nevezik.

A bilincselő csoport a kedvezőbb kölcsönös tűztámogatás biztosítása céljából ellenálló, támogató lépcsőkre és a zászlóalj tartalékra tagozódik.

A *mélységbe való lépcsőzés*, az amerikaiak véleménye szerint, csökkenti az ellenséges tűzhatást, egyben biztosítja a saját tűz folytonosságát az áthelyezési lehetőségét még akkor is, ha az ellenségnek sikerült behatolni a védőállásba.

A lépcsők közötti távköz nem lehet nagyobb, mint a beosztott fegyverek hatásos tűzkörlete, de legalább akkora legyen, hogy az első lépcsőkre leadott ellenséges tüzéségi tűz a hátsót ne veszélyeztethesse.

Az ezredtartalék úgy helyezendő el, hogy az ellentámadáshoz és különösen a zászlóalj védelmi körzeteinek szárnyához könnyen eltolható legyen.

Az ezred támogató tüzésége a főellenállási vonal mögött mélységben, legfeljebb 1800 méterre van.

A század védőkörlete két lépcsőből áll: az ellenállási és a támogató lépcsőből.

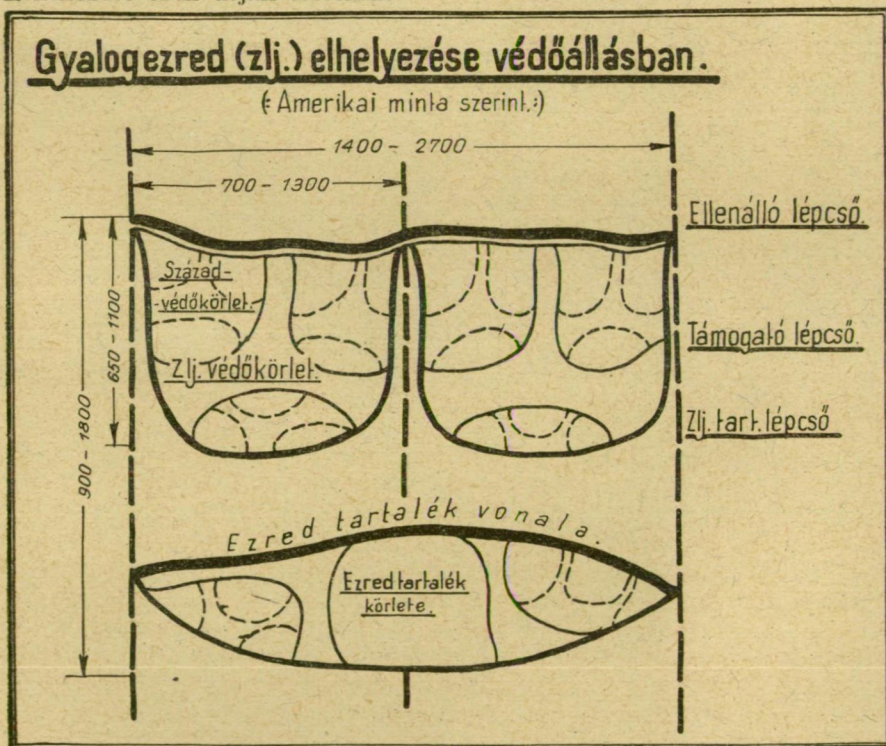
A főellenállási vonal elé „harcbiztosító szervek“ vannak kiküldönítve, melyek az ellenséges meglepetés esetén időt biztosítanak ahhoz, hogy a főellenállási vonal küzdői az ellenség támadására felkészülhes-

senek, azonkívül az ellenséget bizonytalanságban tartásuk a tulajdonképpeni védőállás helyét illetően. A harcbiztosító szervek az ellenséggel közvetlen érintkezést tartanak fenn. Erejük függ a feladattól, az ellenség várható tevékenységének jellegétől és a tereptől.

Ha a hadosztálytól nem lenne erre külön erő kirendelve, úgy az ezredparancsnok ezt az első vonal zászlóaljaiból rendelje ki, zászlóaljanként ez egy-két gyalogszakasz erőben, géppuskával és páncélelhárító fegyverrel megerősítve történjék. A harcbiztosító vonala a főellenállási vonaltól 250—1.800 méterre van.

Amennyiben a hadosztályparancsnokság gondoskodik a harcbiztosító kiküldéséről, úgy a zászlóaljak csupán pár rajt rendelnek ki azzal a feladattal, hogy figyeljék az ellenség működését és esetleges előnyomulását. Erre egyébként a századparancsnoknak is intézkedni kell saját hatáskörében.

Az ezredparancsnok a szomszédos csapatokkal való csatlakozó pontokhoz különleges figyelő őrsöket állít fel. A csapatok egymásközi érintkezése ezek útján történik.

Tűzrendszer megszerzése és a védelmi harc.

A) Az ezred közvetlen tűzgépek jelentékeny része a zászlóaljak között van felosztva, de az ezredparancsnok visszatart közvetlen parancsnoksága alatt egy támogató tűzgépcsoportot is.

Az összes gyalogsági és a támogatásra beosztott tűzgépek hatásos kihasználása a tüztervtáblázat alapján történik, mely az alábbiakat tartalmazza:

- a) Tüzérségi, aknavető (és néha géppuska) támogatás.
- b) Az ellenség valószínű előnyomulási és gyülekezési irányába „mozdulatlan“, záró- és összpontosító tüzérségi tűz.
- c) A főellenállási vonal elé és a telepített akadályokra oldalozó, összpontosító, valamint zárótűz.
- d) A holt terekre aknavető tűz.

e) A tüzérségi tűz megerősítése gyalogsági fegyverekkel.
Az ezredparancsnokon kívül a zászlóaljparancsnok is készít hasonlóan tüztervet.

A tüztervkészítésnél az alábbi szempontok vezényeljük a parancsnokokat:

a) A géppuska, különösen a nehézgéppuska a harc legfontosabb eszköze. Így a *fegyverek zöme az ellenálló lépcsőben legyen*. Ezek az ellenséget főleg oldalozó tüzellel küzdjék le. A fennmaradó géppuskák a század- és zászlóaljtartalékok körzetében helyezendők el. A géppuskák tüze egybe legyen kapcsolva a többi fegyver tüzével és az ellenségre azt legalább 450 méterre nyissák meg. A nehéz (állványos) géppuskák részére távolabbi tűzfeladat is adható, így pl. (a főellenállási vonal előtt) ideiglenesen berendezett tüzelőállásból a harcbiztosító részek támogatása.

b) Az aknavetők főfeladata az ellenség tüzeszközeinek leküzdésében való részvételén kívül a holt terekre való tüzelés. Tüzüket a közepes távolságra levő célokra nyissák meg. Az aknavetők egy része szintén (a főellenállási vonal előtti) ideiglenes tüzelőállásból a harcbiztosító részek támogatására beállítható.

c) A zászlóalj és ezred 57 mm-es páncélelhárító fegyvereinek rendeltetése a harcokcsik elleni harc. Más célokra ezek csak kivételes esetben használhatók. Szintén beoszthatók a harcbiztosító részek támogatására.

A fennmaradt lövegeket, továbbá a támogatásra rendelt önjáró, vagy gépvontatású 76 mm-es lövegeket ajánlatos részben a mélységi övben, részben mint mozgó páncélelhárító tartalékot az ezredparancsnok kezében visszatartani.

d) A puskák és géppisztolyok tüze csak az ellenségnek 400—350 méter távolságon való megjelenésekor nyitandó meg.

B) A beosztott és utalt fegyverek feladatánál és hatóképességénél fogva a tűz élénksége az ellenségnek a védelmi álláshoz való közelségével folyton nő és a legmagasabb fokot akkor éri el, ha a támadó ellenség 250—300 méter távolságra előrejutott.

Ellenséges harcokcsik megjelenését az ezred felderítő szervei és a harcbiztosító részek azonnal jelentik. A harcokcsik megsemmisítése az ezred egész tüzérségének és elsősorban a páncélelhárítók feladata, de részt kell hogy vegyenek a leküzdésben a szomszéd csapatok hasonló tűzgépei is. Gyalogság csak akkor képes ezt leküzdni, ha harcokcsi elhárító „Bazuka“ fegyverrel, vagy páncélelhárító gránátokkal van ellátva.

Amennyiben a főellenállási vonal előtt nem sikerült a harcokocsikat leküzdeni, úgy ez a század- és zászlóaljtartalékok feladatává válik.

Az amerikaiak véleménye szerint az ezred és zászlóalj az ellentámadást — még akkor is, ha harcokocsik rendelkezésre állnának — csak a harc legkritikusabb pillanatában kell végrehajtani. Ehhez a legmaximálisabb számú tüzgép felhasználandó.

Egyébként az ellentámadás megszervezésére az alábbi támpontok veendőek figyelembe:

a) Az ellentámadás elgondolását mindig a meglepetés vezérelje.

b) Az ellentámadás súlypontja az előretörő ellenség egyik, vagy egyszerre mindkét szárnyára irányuljon, még mielőtt megerősíthetné magát.

c) A mélységi övben harcokocsikkal együtt betört ellenséges gyalogsággal szemben az ellentámadást legcélszerűbb a saját harcokocsik nélkül, páncélelhárító lövegek támogatásával végrehajtani.

d) A védelmi állás külső szegélye elé (főellenállási vonal) visszavetett ellenség tüzzel üldözendő. Az ellentámadást végrehajtó részekkel való előnyomulás a főellenállási vonalon túl — külön parancs nélkül — tilos.

Fenti előadottakból leszűrhetjük az általános képet, mely lényegileg nem különbözik a miénktől. Nálunk is, az amerikaiak szerint elnevezett ellenálló és támogató lépcsőben két zászlóalj van, míg nagyjából egy zászlóalj az ezredtartalék. A szemrevételezések nálunk is kb. hasonlóan történnek. A harcbiztosító szerveknek nálunk az előőrsök vonala felel meg. Talán különbség nálunk, hogy az ezred hátsóbb lépcsőkre nem tart vissza annyi tüzgépet, mint az amerikai hadsereg ezrede, mert mi az aránylag kevés ezredtüzgépet rendszerint kijátsszuk a küzdők támogatására.

Vörös Tibor

Az angol hadsereg szervezési nehézségei az angol sajtó tükrében

(The Daily Telegraph and Morning Post 1947 március 26. és április 18. számából.)

A Daily Telegraph hasábjain a lap katonai tudósítója H. G. Martin vezérezredes folytatólagos cikkeiben ismertette azokat a nehézségeket, amelyeket az új angol véderő törvény bevezetése mind a hivatásos (regular), mind a területi tartalék (territorial) hadsereg részére jelent.

Néhány szemelvényt adunk ezekből a cikkekből, hogy tájékozottságunkat ebben a vonatkozásban is kiterjeszthessük.

A cikkíró szerint az 1949. év, az új véderő törvény első éve lesz a *legkritikusabb év*.

Szerinte a hivatásos hadsereg 1949. évi január 1-én 210.000 hivatásos katonából és 210.000 az új véderő törvény (a nemzeti szolgálat) alapján igénybevett emberből összesen: 420.000 főből fog állani.

1950. január 1-én a létszám 224.000 és 116.000, összesen: 340.000 fő lesz, amivel akkor már a hadseregben nem a 2 éves szolgálatra